Міністерство освіти і науки України
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Дніпропетровська обласна державна адміністрація
Дніпропетровська обласна рада
Дніпропетровська торгово-промислова палата
Технологічний центр БЕТА (Іспанія)
Університет Жирони (Іспанія)
Університет Кордоби (Іспанія)
Університет сільського господарства в Кракові (Польща)
Чеський університет природничих наук (Чехія)
Університет Мугла Сіткі Кочман (Туреччина)

«ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ПИТАННЯ АГРАРНОЇ НАУКИ»

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції до 100-річчя Дніпровського державного аграрно-економічного університету (1922–2022 рр.)

м. Дніпро, Україна
18 травня 2022 року

ЧАСТИНА 2

Дніпро
2022

Ministry of Education and Science of Ukraine
Dnipro State Agrarian and Economic University
Dnipropetrovsk Region State Administration
Dnipropetrovsk Regional Council
Dnipropetrovsk Chamber of Commerce
Beta Tech Center (Spain)
University of Girona (Spain)
University of Cordoba (Spain)
University of Agriculture in Krakow (Republic of Poland)
Czech University of Life Sciences Prague (Czech Republic)
Mugla Sitki Kocman University (Republic of Turkey)

«THEORETICAL AND APPLIED ISSUES OF AGRICULTURAL SCIENCE»

BOOK OF PROCEEDING

of International Scientific and Advanced Conference dedicated to 100 anniversary Dnipro State Agrarian and Economic University (1922–2022)

Dnipro, Ukraine, 18 May 2022

PART 2

Dnipro
2022

УДК 63(477) : 001
Т 33

Редакційна колегія:

Кобець Анатолій Степанович – ректор Дніпровського державного аграрно-економічного університету, д-р н. з держ. упр., проф. *(голова редколегії); Васільєва Леся Миколаївна* – д-р н. з держ. упр., проф., проф. каф. обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою Дніпровського державного аграрно-економічного університету (далі – ДДАЕУ); *Галузіна Людмила Ігорівна* – канд. с.-г. н., доц., доц. каф. фізіології та біохімії сільськогосподарських тварин ДДАЕУ; *Горчанок Анна Володимирівна* – канд. с.-г. н., доц., доц. каф. водних біоресурсів та аквакультури ДДАЕУ; *Грицан Юрій Іванович* – проректор з наукової та інноваційної діяльності ДДАЕУ, д-р біол. н., проф.; *Гришко Ганна Миколаївна* – канд. тех. н., н., доц., доц. каф. цивільної інженерії, технологій будівництва і захисту довкілля ДДАЕУ; *Іжболдін Олександр Олександрович* – ст. викл. каф. рослинництва ДДАЕУ; *Онопрієнко Олег Дмитрович* – д-р філософії, доц. каф. теоретичної механіки, опору матеріалів та матеріалознавства ДДАЕУ; *Ситник Світлана Анатоліївна* – начальник відділу науки та інновацій ДДАЕУ, д-р с.-г. н., доц.; *Сітковська Алла Олександрівна* – канд. екон. н., доц., доц. каф. економіки ДДАЕУ; *Чернікова Наталія Семенівна* – канд. іст. н., доц., доц. каф. філософії, соціології та історії ДДАЕУ; *Щепова Діана Романівна* – канд. пед. н., доц., зав. каф. філософії, соціології та історії ДДАЕУ; *Sergio Ponsá Salas* – PhD in Environmental Science and Technology, Director of Beta Technological Center and Coordinator of BETA Research Group, Spain; *Maria Gispert* – D. Sc. (Agriculture), Department of Chemical Engineering, Agriculture and Food Technology, Polytechnic School of the University of Girona, Spain; *Hynek Roubik* – PhD, assoc. prof., Group leader of Biogas Research Team, Czech University of Life Sciences Prague, Czech Republic; *Cengiz Koç* – PhD in Architecture, prof., Department of City and Regional Planning, Muğla Sıtkı Koçman University, Turkey; *Maciej Chowaniak* – PhD, Department of AgroTechnology and AgroEcology, University of Agriculture in Krakow, Poland; *Concha Castiñeira* – Madrid, International Relations Office, University of Cordoba, Spain.

Теоретичні та практичні питання аграрної науки : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Дніпро, 18 травня 2022 р. : у 2 ч. / за заг. ред. А. С. Кобця. Дніпро, 2022. Ч. 2. 344 с.

Збірник матеріалів конференції акумулює результати обговорення наукової інституціоналізації системної науки – агрології та здобутків аграрної науки та освіти і супутніх галузей знань, викладених у формі тез доповідей та статей учасників заходу, проведеного з нагоди 100-річного ювілею ДДАЕУ.

Збірник складається з двох частин. У другій частині розміщено матеріали роботи секцій: гуманітаристика аграрної сфери; аграрна економіка та управління; інновації агровиробництва; менеджмент та логістика агрооб'єднань; водні біоресурси та аквакультура; рекреаційне природокористування; біотехнології.

Рекомендовано для викладачів закладів освіти, наукових співробітників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників та всіх небайдужих до питань розвитку аграрної науки та аграрного сектору в цілому.

Роботи друкуються в авторській редакції, мовою оригіналу. Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, достовірність фактів і посилань несуть автори публікацій. При передруку матеріалів посилання обов'язкове.

©Автори статей, 2022
©ДДАЕУ, 2022

63(477) : 001

Editorial committee:

Anatolii Kobets, Rector of the Dnipro State Agrarian and Economic University, Doctor of Science in Public Administration, professor *(Chairman); Lesia Vasilieva,* Doctor of Science in Public Administration, professor, Department of Accounting, Taxation, and Financial&Economic Security Management, Dnipro State Agrarian and Economic University (further – DSAEU); *Liudmyla Galuzina,* PhD in Agriculture, associate professor, Department of Physiology and Biochemistry of Farm animals, DSAEU; *Anna Gorchanok,* PhD in Agriculture, associate professor, Department of Biorecourses and Aquaculture, DSAEU; *Yurii Grytsan,* Vice-Rector on Research and Innovation, DSAEU, Doctor of Science in Biology, professor; *Hanna Hryshko,* PhD in Technical Sciences, associate professor, Department of Civil Engineering, Technologies of Construction and Environmental Protection, DSAEU; *Oleksandr Izhboldin,* senior teacher, Department of Plant-Growing, Dnipro State Agrarian and Economic University; *Oleg Onopriienko*, PhD, associate professor, Department of Theoretical Mechanics, Resistance of Materials and Materials Science, DSAEU*; Svitlana Sytnyk,* Head of Research and Innovation Office, DSAEU, Doctor of Science in Agriculture, associate professor; *Alla Sitkovska,* PhD in Economics, associate professor, Department of Economics, DSAEU; *Natalia Chernikova,* PhD in History, associate professor, Department of Philosophy, Sociology and History, DSAEU; *Diana Shchepova,* PhD in Pedagogy, Head of the Department of Philosophy, Sociology and History, DSAEU*; Sergio Ponsá Salas,* PhD in Environmental Science and Technology, Director of Beta Technological Center and Coordinator of BETA Research Group, Spain; *Maria Gispert,* Doctor of Science (Agriculture), Department of Chemical Engineering, Agriculture and Food Technology, Polytechnic School of the University of Girona, Spain; *Hynek Roubik,* PhD, associate professor, Group leader of Biogas Research Team, Czech University of Life Sciences Prague, Czech Republic; *Cengiz Koç,* PhD in Architecture, professor, Department of City and Regional Planning, Muğla Sıtkı Koçman University, Turkey; *Maciej Chowaniak,* PhD, Department of AgroTechnology and AgroEcology, University of Agriculture in Krakow, Poland; *Concha Castiñeira* Madrid, International Relations Office, University of Cordoba, Spain.

Theoretical and Applied issues of Agricultural Sciences: book of proceeding of the International Scientific and Advanced Conference, Dnipro, 18 May 2022. Two Part. Editor Anatolii Kobets. Part 2. 344 p.

Book of proceeding contain the result and achievements of agrarian sciences, education and related industries. Scientific results are presented as an abstracts and articles of the conference participants.

Book of proceeding consist of two parts. In the Part 2 there are works of section: Humanities in Agriculture; Agrarian Economy and Management; Innovation in Agrarian Production; Management and Logistic of Agrarian Enterprises; Water Biorecourses and Aquaculture; Recreational Nature Management; Biotechnology.

Recommended for lectors, researchers, students, practitioners and all those who care about the development of agricultural science and the agricultural sector.

The articles are published in the author's edition by the original language. The authors are responsible for the literacy, authenticity of quotations, certainty of facts and references. Reprint of materials required a link.

© Autors of article, 2022
©DSAEU, 2022

ЗМІСТ / CONTENT

ГУМАНІТАРИСТИКА АГРАРНОЇ СФЕРИ / HUMANITIES IN AGRICULTURE

Бровко Д. Е. Фізичне виховання в університетах в рамках Європейської інтеграції: освітній аспект.....12

Zhemanova O. A. Using Technology «Turning Training» in Agrarian University....14

Заболотська І. О. Досвід впровадження дуальної форми здобуття професійної освіти у Франції.....15

Іващенко О. О. Особливості фізичного виховання здобувачів вищої освіти Дніпровського державного аграрно-економічного університету в умовах дистанційного навчання..... 18

Казакевич О. І. Міждисциплінарна інтеграція дисциплін у професійній підготовці здобувачів вищої освіти.....20

Карпова С. Г. Філософські дискурси ґрунтознавства.....21

Куниця О. П. Формування лідерських компетенцій засобами фізичного виховання у здобувачів вищої освіти ДДАЕУ 24

Lukatska Ya. S. Interactive technologies for creating an adaptive developmental communicative environment for teaching foreign students.....26

Масур Г. С. Поняття «модель» та «моделювання» в умовах навчання 28

Мишуста А. О. Українська господарська академія в Подєбрадах (1922-1935 рр.) – вища аграрна школа в міжвоєнній Чехословачинні 30

Nazarenko O. V. University website as an element of popularization of educational services.....32

Pantileienko K. New challenges in teaching EFL in agricultural institutions of Ukraine.....35

Піддубцева О. І. Сучасні підходи до формування готовності майбутніх аграріїв до іншомовного професійно орієнтованого спілкування.....38

Прокопов В. Ю. Сучасна українська історіографія розвитку аграрної освіти на Придніпров'ї XIX–XX ст. 41

Прядка М. О., Ковтун Б. І. Фізичне виховання в закладах вищої освіти: глобальний аспект.....43

Резунова О. С. Формування граматичної компетентності здобувачів аграрних закладів вищої освіти на заняттях з іноземної мови.....46

Семак Л. А. Словотвірні особливості українськомовних агрономічних термінів 47

Солоділова О. В. Екосвідомість як базова частина світогляду аграрія.....49

Стасюк Т. В. Технології навчання фахівців-аграріїв англійської мови.....50

Stukalo O. A. Professional communication of future veterinarians.....52

Олександр Куниця
(Дніпро, Україна))

ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ЗАСОБАМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДДАЕУ

Постановка проблеми. Конкурентоспроможна особистість, яка формується в процесі професійного становлення в закладі вищої освіти, характеризується прагненням і здатністю до високої якості і ефективності своєї діяльності, а також до лідерства в умовах змагальності, суперництва і напруженої боротьби з конкурентами. При цьому конкурентоспроможна особистість повинна володіти набором професійних компетенцій, тобто здатністю застосовувати знання, вміння та особистісні якості для успішної діяльності в певній галузі, що забезпечить її успішну адаптацію в професійному середовищі.

У сучасних умовах здобувач вищої освіти повинен володіти не тільки професійними знаннями, вміннями і навичками, а й певним набором лідерських компетенцій, що дозволяють йому успішно реалізовувати свій творчий потенціал в практичній діяльності. Питанням формування лідерських компетенцій в процесі навчання здобувача у навчальному закладі приділяється належна увага. Однак немає підстав стверджувати, що в масовій практиці вищої школи в повній мірі використовується організаційно-педагогічні умови навчального процесу, які можуть сприяти формуванню лідерських компетенцій у професійній діяльності. Опитування роботодавців та випускників вузів показують, що сучасна система професійної освіти не повною мірою використовує чинники і умови розвитку здібностей студентів брати активну участь в колективному творчому вирішенні складних проблем, брати на себе відповідальність, проявляти ініціативу, що є невід'ємними якостями лідера. В результаті молоді фахівці не в достатній мірі готові виконувати функції лідера на виробництві, що знижує їх конкурентоспроможність на ринку праці. Основними умовами забезпечення цих вимог є: орієнтація на якісні параметри в підготовці фахівців, застосування інноваційних технологій в навчанні.

Реалізація сучасних завдань освіти вимагає від викладача постійної готовності до дії, чутливим до близького і далекого навколишнього і особливо до студента, бачити образ бажаного майбутнього і робити його привабливим, надихати і заражати своїми ідеями. Це дає підставу припускати, що поряд з розвитком ключових якостей, для сучасного педагога вагомим чинником стає виховання у студента лідерських якостей. Таким чином в ряд актуальних потрапляють і проблеми, що пов'язані з розробкою теоретичних основ і з пошуком ефективних педагогічних засобів формування лідерських якостей у студентів. Для вирішення цієї проблеми необхідно вирішення цілої низки завдань: уточнення понять «лідер»; конкретизації поняття «лідерські якості»; виділення структури та ключових лідерських якостей, які є необхідними саме в педагогічній діяльності. Без вирішення перерахованих завдань неможливо проектування технології формування лідерських якостей студентів.

На сьогоднішній день немає жодної теорії або підходу, який об'єднував би всі дослідження і відбивав би загальне бачення феномена лідерства і фігури лідера. Так само не існує і загального погляду на формулювання лідерства [1; 2].

Рівень соціальної і культурної зрілості випускника, ступінь прояву його здатності до осмислених і продуктивних дій в сучасному світі - найважливіший критерій якості отриманої ним освіти. У сучасного здобувача вищої освіти повинна бути сформована компетентність по оновленню компетенцій. Тобто формування внутрішнього ресурсу людини по постійному освоєнню, оновленню нових компетенцій.

Серед соціально-педагогічних умов, що об'єктивно сприяють розкриттю лідерського потенціалу, особистості студента в процесі його становлення в освітньому середовищі, слід виділити фізичну культуру. Базовим результатом освіти в галузі фізичної культури є освоєння студентами основ фізкультурної діяльності. Крім того, предмет «Фізична культура» сприяє розвитку особистісних якостей студентів і є засобом формування у них універсальних здібностей (компетенцій).

Виходячи з цього, ми визначили мету освітнього процесу, на заняттях фізичної культури, як створення умов для включення студентів в діяльнісне навчання, зміна акцентів в навчальній діяльності, націлених на інтелектуальний розвиток здобувачів вищої освіти за рахунок зменшення частки репродуктивної діяльності, надання їм допомоги у самовизначенні, підтримки у виявленні і реалізації індивідуальні можливостей.

Це може бути досягнуто через використання технології лідерства на заняттях і залученням студентів до діяльнісного навчання з допомогою вирішення наступних завдань:

- розвивати вміння в організації та управлінні групою на заняттях;
- розвивати комунікативні та рефлексивні вміння;
- розвивати вміння спостерігати, визначати помилки і шляхи їх усунення;
- розвивати вміння працювати в групі.

На навчально-тренувальних заняттях студент пізнає себе з нових, раніше невідомих йому сторін, стверджує себе в своїй свідомості. Активна рухова діяльність регулює процеси збудження і гальмування центральної нервової системи [3]. Навчально-тренувальні заняття, участь в спортивних змаганнях, що пред'являють досить високі вимоги до організму, можуть знизити, а часом і зовсім нейтралізувати раніше виниклі негативні емоційні переживання. В силу самої сутності фізичної культури і спорту прояв в них негативних рис характеру - боягузтво, безвілля, грубості сприймається як негарне, негативне в поведінці і, навпаки, сміливість, рішучість, мужність – як приклад для наслідування.

Таким чином, стає зрозуміло, що в процесі фізичної підготовки і спорту ненав'язливо, природно відбувається виховання і самовиховання не тільки окремих фізичних якостей, але і цілого ряду необхідних людині в житті психічних якостей, в тому числі і лідерських.